

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 16ης Ιουνίου 1998 *

Στην υπόθεση C-53/96,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Hermès International (ετερόρρυθμης εταιρίας κατά μετοχές)

και

FHT Marketing Choice BV,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50, παράγραφος 6, της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπíπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, C. Gulmann, H. Ragnemalm και M. Wathelet, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward (εισηγητή), J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann και L. Sevón, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Tesaurο
γραμματέας: L. Hewlett, υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Hermès International (ετερόρρυθμη εταιρία κατά μετοχές), εκπροσωπούμενη από τον L. van Bunnep, δικηγόρο Βρυξελλών,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Bos, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον G. Mignot, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

— η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την S. Ridley, του Treasury Solicitor's Department,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους P. J. Kuypere, νομικό σύμβουλο, και B. J. Drijber, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Hermès International (ετερόρρυθμης εταιρίας κατά μετοχές), εκπροσωπούμενης από τον L. van Bunnep, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον M. Fierstra, αναπληρωτή νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών, της Γαλλικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από τον G. Mignot, της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενης από τον J. Collins, Assistant Treasury Solicitor, επικουρούμενο από τον R. Plender, QC, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τον G. Houttuin, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους P. J. Kuypcr και B. J. Drijber, κατά τη συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 1997,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Νοεμβρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1996, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Φεβρουαρίου 1996, το Arrondissementsrechtbank te Amsterdam υπέβαλε, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 50, παράγραφος 6, της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία για τα TRIP), η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία ΠΟΕ), η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπλίσουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1).

- 2 Το ερώτημα αυτό ανέκλυψε κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ της Hermès International, ετερόρρυθμης εταιρίας κατά μετοχές που διέπεται από το γαλλικό δίκαιο (στο εξής: Hermès), και της FHT Marketing Choice BV (στο εξής: FHT), εταιρίας ολλανδικού δικαίου, αντικείμενο δε της διαφοράς είναι τα δικαιώματα σήματος της Hermès.

Νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 99 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), το οποίο επιγράφεται: «Ασφαλιστικά μέτρα», ορίζει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Είναι δυνατό να ζητηθεί από τα δικαστήρια κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων κοινοτικών σημάτων, η λήψη για ένα κοινοτικό σήμα, ή αίτηση κοινοτικού σήματος, των ασφαλιστικών μέτρων που προβλέπονται από το δίκαιο του κράτους αυτού για τα εθνικά σήματα, ακόμα και αν, βάσει του παρόντος κανονισμού, αρμόδιο επί της ουσίας είναι δικαστήριο κοινοτικών σημάτων άλλου κράτους μέλους.»

- 4 Ο κανονισμός αυτό άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο του 143, παράγραφος 1, την εξηκοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Αφού δημοσιεύθηκε στις 14 Ιανουαρίου 1994, ο κανονισμός άρχισε συνελπώς να ισχύει στις 15 Μαρτίου 1994.

5 Το άρθρο 1 της αποφάσεως 94/800 προβλέπει τα εξής:

«Εγκρίνονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ως προς το τμήμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, οι ακόλουθες πολυμερείς συμφωνίες και πράξεις:

— η συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, καθώς και οι συμφωνίες που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 της συμφωνίας.»

6 Το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα TRIP προβλέπει τα εξής:

«1. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων:

α) προκειμένου να αποτραπεί η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα για να αποτραπεί η είσοδος στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία τους δίκτυα εμπορίας αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων αγαθών αμέσως μετά τον εκτελωνισμό τους·

β) προκειμένου να διαφυλαχθούν αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στην υποτιθέμενη παραβίαση.

2. Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να θεσπίζουν προσωρινά μέτρα χωρίς πρώτα να ακούσουν τις απόψεις της άλλης

πλευράς, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι τυχόν καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στο πρόσωπο στο οποίο ανήκει το σχετικό δικαίωμα, ή όταν αποδεικνύεται ότι υπάρχει κίνδυνος καταστροφής συναφών αποδεικτικών στοιχείων.

3. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να ζητούν από τον ενάγοντα να προσκομίσει τυχόν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία είναι ευλόγως δυνατό να συγκεντρώσει, προκειμένου να βεβαιωθούν σε ικανοποιητικό βαθμό ότι ο ενάγων είναι το πρόσωπο στο οποίο ανήκει το εκάστοτε δικαίωμα και ότι η υποτιθέμενη παραβίαση αφορά το δικαίωμα του ενάγοντα ή ότι επίκειται παραβίαση ενός τέτοιου δικαιώματος· επίσης έχουν την εξουσία να ζητούν από τον ενάγοντα να καταβάλει εύλογη εγγύηση ή κάποια ισοδύναμη ασφάλεια, με σκοπό την προστασία του εναγομένου και την αποτροπή καταχρήσεων.

4. Όταν έχουν αποφασισθεί προσωρινά μέτρα χωρίς πρώτα να ακουστούν οι απόψεις της άλλης πλευράς, τα θιγόμενα μέρη πρέπει να ενημερώνονται σχετικά αμελλητί και πάντως το αργότερο μετά την εκτέλεση των μέτρων. Με αίτηση του εναγομένου διενεργείται επανεξέταση των μέτρων, οπότε ο εναγόμενος έχει το δικαίωμα να εκθέσει τις απόψεις του· σκοπός της επανεξέτασης είναι να αποφασισθεί, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τη γνωστοποίηση των μέτρων, κατά πόσον είναι σκόπιμη η τροποποίηση, ανάκληση ή διατήρηση σε ισχύ των εκάστοτε μέτρων.

(...)

6. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4, τα προσωρινά μέτρα τα οποία λαμβάνονται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 ανακαλούνται ή έστω παύουν να ισχύουν μετά από αίτηση του εναγομένου, αν δεν κινηθούν μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την έκδοση απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης· το κρίσιμο χρονικό διάστημα καθορίζεται από τη δικαστική αρχή που έχει διατάξει την εκτέλεση των μέτρων, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο επιτρέπεται από τη νομοθεσία του οικείου μέλους. Αν δεν υπάρχει ρητός καθορισμός του κρίσιμου χρονικού διαστήματος, αυτό δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο των 20 εργάσιμων ημερών ή των 31 ημερολογιακών ημερών, ανάλογα με το ποιο χρονικό διάστημα είναι το μεγαλύτερο.

(...)

7 Η τελική πράξη που περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων του Γύρου της Ουρουγουάης (στο εξής: Τελική Πράξη) και η Συμφωνία ΠΟΕ, υπό την επιφύλαξη της συνάψεώς της, υπογράφηκαν στο Μαρακές στις 15 Απριλίου 1994 από τους εκπροσώπους της Κοινότητας και των κρατών μελών.

8 Το άρθρο 289, παράγραφος 1, του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (στο εξής: ΚΠολΔ) ορίζει τα εξής:

«Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες, αν ληφθούν υπόψη τα συμφέροντα των διαδίκων, επιβάλλεται η άμεση λήψη ασφαλιστικού μέτρου λόγω επείγοντος, η σχετική αίτηση μπορεί να υποβληθεί στον πρόεδρο του Πρωτοδικείου σε ειδική συνεδρίαση που διεξάγεται μία από τις εργάσιμες ημέρες που προβλέπονται προς τούτο.»

9 Στην περίπτωση αυτή το άρθρο 290, παράγραφος 2, του ΚΠολΔ ορίζει ότι οι διάδικοι μπορούν να εμφανιστούν εκουσίως ενώπιον του προέδρου που δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και ο μεν αιτών πρέπει οπωσδήποτε να εκπροσωπείται κατά τη συνεδρίαση από δικηγόρο, ο δε καθού μπορεί να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο.

10 Κατά το άρθρο 292 του ΚΠολΔ, η απόφαση του προέδρου περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων δεν προδικάζει την επί της ουσίας εξέταση της κύριας υποθέσεως.

11 Τέλος, κατά το άρθρο 295 του ΚΠολΔ, κατά της αποφάσεως περί ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να ασκηθεί έφεση ενώπιον του *Gerechtshof* εντός δύο εβδομάδων από την έκδοσή της.

Ιστορικό της διαφοράς

- 12 Η Hermès, κατόπιν των διεθνών καταχωρήσεων R 196 756 και R 199 735, οι οποίες αφορούν τις χώρες Benelux, είναι δικαιούχος δύο σημάτων, από τα οποία το ένα συνίσταται στη λέξη «Hermès» και το άλλο στη λέξη αυτή και σε απεικόνιση.
- 13 Η Hermès επιθέτει τα σήματα αυτά, μεταξύ άλλων, στις γραβάτες που πωλεί μέσω συστήματος επιλεκτικής διανομής. Στις Κάτω Χώρες οι γραβάτες Hermès πωλούνται από την εταιρία Galerie & Faïence BV και από την Boutique le Duc, που είναι εγκατεστημένες στο Scheveningen και στο Zeist αντίστοιχα.
- 14 Στις 21 Δεκεμβρίου 1995 η Hermès, κρίνοντας ότι η FHT εμπορευόταν απομιμήσεις των γραβατών της, προέβη, κατόπιν άδειας του προέδρου του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, σε συντηρητική κατάσχεση 10 γραβατών που βρισκόνταν στην κατοχή της ίδιας της FHT και 453 γραβατών που βρισκόνταν στην κατοχή της εταιρίας PTT Post BV για λογαριασμό της FHT.
- 15 Στη συνέχεια, στις 2 Ιανουαρίου 1996, η Hermès υπέβαλε στον πρόεδρο του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, με την οποία ζήτησε να υποχρεωθεί η FHT να θέσει τέρμα στην προσβολή των δικαιωμάτων του δημιουργού και των δικαιωμάτων σήματος της αιτούσας. Η Hermès ζήτησε επίσης τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την οριστική παύση της προσβολής των δικαιωμάτων της.
- 16 Με την απόφαση περί παραπομπής ο πρόεδρος του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam εκθέτει ότι μπορούσε ευλόγως να πιθανολογηθεί ότι οι γραβάτες που κατασχέθηκαν κατόπιν της αιτήσεως της Hermès ήσαν απομιμήσεις και ότι δεν μπορούσε ευλόγως να θεωρηθεί ότι η FHT είχε ενεργήσει καλόπιστα. Για τον λόγο αυτό ο ανωτέρω πρόεδρος δέχθηκε την αίτηση της Hermès και διέταξε την FHT να παύσει αμέσως κάθε προσβολή των αποκλειστικών δικαιωμάτων του δημιουργού και των δικαιωμάτων σήματος της Hermès και να απέσχει από κάθε τέτοια προσβολή στο μέλλον.

- 17 Με την ίδια αυτή αίτηση η Hermès ζήτησε επίσης από τον πρόεδρο του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam να καθορίσει, πρώτον, τρίμηνη προθεσμία για την εκ μέρους της FHT υποβολή αιτήσεως ανακλήσεως των ασφαλιστικών αυτών μέτρων κατά το άρθρο 50, παράγραφος 6, προθεσμία που θα άρχιζε να ισχύει από την επίδοση της αποφάσεως περί ασφαλιστικών μέτρων, και, δεύτερον, δεκατετραήμερη προθεσμία για την εκ μέρους της Hermès κίνηση της διαδικασίας για την έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας, η οποία θα άρχιζε να τρέχει από την ημερομηνία της ενδεχόμενης υποβολής της ανωτέρω αιτήσεως της FHT.
- 18 Ο πρόεδρος του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam κρίνει ότι το τελευταίο αυτό αίτημα δεν μπορεί να γίνει δεκτό, διότι το άρθρο 50, παράγραφος 6, της Συμφωνίας για τα TRIP δεν επιβάλλει κανένα χρονικό περιορισμό σε σχέση με το δικαίωμα του καθού να ζητήσει την ανάκληση των προσωρινών μέτρων. Κατά τον πρόεδρο, σκοπός της διατάξεως αυτής είναι, αντίθετα, να δοθεί η δυνατότητα στον καθού να ζητήσει οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση της αποφάσεως επί της ουσίας την ανάκληση των προσωρινών μέτρων. Κατά συνέπεια, η προθεσμία που προβλέπει η εν λόγω διάταξη για την κίνηση της διαδικασίας εκδικάσεως της υποθέσεως επί της ουσίας δεν μπορεί να καθορίζεται σε συνάρτηση με την προθεσμία που τάσσεται στον καθού για την υποβολή της αιτήσεως ανακλήσεως.
- 19 Εντούτοις, ο πρόεδρος του Arrondissementsrechtbank te Amsterdam διερωτάται μήπως είναι αναγκαίο να ταχθεί στην Hermès προθεσμία για την κίνηση της διαδικασίας εκδικάσεως της υποθέσεως επί της ουσίας. Τούτο θα ήταν αναγκαίο, αν τα μέτρα που διατάσσονται μετά την περάτωση της προκειμένης διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων συνιστούν «προσωρινά μέτρα» υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP.
- 20 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, όπως έχει οργανωθεί από την ολλανδική νομοθεσία, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων επιδίδεται στον αντίδικο, οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να αναπτύξουν τις απόψεις τους και ο δικάζων κατά τη διαδικασία αυτή δικαστής προβαίνει σε εκτίμηση της ουσίας της υποθέσεως, την οποία εξάλλου αποτυπώνει εγγράφως σε αιτιολογημένη απόφαση, η οποία υπόκειται σε έφεση. Επιπλέον, μολονότι οι διάδικοι έχουν στη συνέχεια τη δυνατότητα να ζητήσουν την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, συνήθως δέχονται, όταν πρόκειται για υπόθεση εμπόρουσα στη Συμφωνία για τα TRIP, να συμμορφωθούν προς την απόφαση περί λήψεως ασφαλιστικών μέτρων.

- 21 Υπό τις συνθήκες αυτές το εθνικό δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συνιστά προσωρινό μέτρο, κατά την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, μια απόφαση περί ασφαλιστικών μέτρων, όπως είναι π.χ. η προβλεπόμενη στα άρθρα 289 επ. του ολλανδικού Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, κατά τον οποίο μπορεί να ζητηθεί από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου να διατάξει αμελλητί ασφαλιστικό μέτρο λόγω επείγοντος;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 22 Η Ολλανδική Κυβέρνηση, η Γαλλική Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστήριξαν ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να απαντήσει στο ανωτέρω ερώτημα.
- 23 Συναφώς, παραπέμπουν στη σκέψη 104 της γνωμοδότησεως 1/94, της 15ης Νοεμβρίου 1994 (Συλλογή 1994, σ. I-5267), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι οι διατάξεις της Συμφωνίας για τα TRIP που αφορούν τα «μέσα για την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας», όπως είναι το άρθρο 50, εμπίπτουν κυρίως στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και όχι της Κοινότητας, για τον λόγο ότι η Κοινότητα δεν είχε ασκήσει, κατά τον χρόνο εκδόσεως της ανωτέρω γνωμοδότησεως, την εσωτερική αρμοδιότητά της στον εν λόγω τομέα — με εξαίρεση την έκδοση του κανονισμού (ΕΟΚ) 3842/86 του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 1986, για τη θέσπιση μέτρων που σκοπό θα έχουν να απαγορεύσουν τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης (ΕΕ L 357, σ. 1). Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, τη Γαλλική Κυβέρνηση και την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εφόσον η Κοινότητα δεν έχει ακόμη θεσπίσει άλλους κανόνες περί εναρμονίσεως του οικείου τομέα, το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα TRIP δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, άρα το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να το ερμηνεύει.

- 24 Εντούτοις, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η Συμφωνία ΠΟΕ συνήφθη από την Κοινότητα και κυρώθηκε από τα κράτη μέλη της, χωρίς να έχουν κατανεμηθεί μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών οι έναντι των άλλων συμβαλλόμενων μερών υποχρεώσεις τους.
- 25 Χωρίς να χρειάζεται να προσδιοριστεί η έκταση των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η Κοινότητα με τη σύναψη της Συμφωνίας, πρέπει επίσης να τονισθεί ότι, όταν στις 15 Απριλίου 1994 υπογράφηκαν η Τελική Πράξη και η Συμφωνία ΠΟΕ από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, ο κανονισμός 40/94 είχε ήδη αρχίσει να ισχύει πριν από ένα μήνα.
- 26 Επιπλέον, κατά το άρθρο 50, παράγραφος 1, της Συμφωνίας για τα TRIP, οι δικαστικές αρχές των συμβαλλομένων μερών πρέπει να έχουν την εξουσία να διατάσσουν τη λήψη «προσωρινών μέτρων» για την προστασία των συμφερόντων όσων έχουν δικαιώματα σήματος σύμφωνα με τη νομοθεσία των συμβαλλομένων μερών. Προς τούτο, το άρθρο αυτό περιέχει διάφορους δικονομικούς κανόνες σχετικά με τις αιτήσεις λήψεως προσωρινών μέτρων.
- 27 Κατά το άρθρο 99 του κανονισμού 40/94, για την προστασία των απορρεόντων από το κοινοτικό σήμα δικαιωμάτων επιτρέπεται η λήψη «ασφαλιστικών μέτρων».
- 28 Δεν αμφισβητείται ότι τα μέτρα στα οποία αναφέρεται η τελευταία αυτή διάταξη, καθώς και οι σχετικοί δικονομικοί κανόνες, είναι τα προβλεπόμενα από το εθνικό δίκαιο του οικείου κράτους μέλους για τα εθνικά σήματα. Εντούτοις, εφόσον η Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία για τα TRIP και εφόσον η συμφωνία αυτή αφορά το κοινοτικό σήμα, οι δικαστικές αρχές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 99 του κανονισμού 40/94, όταν καλούνται να εφαρμόσουν εθνικές διατάξεις, με σκοπό τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την προστασία των δικαιωμάτων που απορρέουν από κοινοτικό σήμα, οφείλουν να διατάσσουν τα μέτρα αυτά λαμβάνοντας υπόψη,

κατά το δυνατόν, το γράμμα και το πνεύμα του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP (βλ., κατ' αναλογία, τις αποφάσεις της 24ης Νοεμβρίου 1992, C-286/90, Poulsen και Diva Navigation, Συλλογή 1992, σ. I-6019, σκέψη 9, και της 10ης Σεπτεμβρίου 1996, C-61/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-3989, σκέψη 52).

- 29 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο είναι οπωσδήποτε αρμόδιο να ερμηνεύει το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα TRIP.
- 30 Στο ανωτέρω συμπέρασμα δεν μπορεί να αντιταχθεί ότι αντικείμενο της προκειμένης διαφοράς είναι σήματα των οποίων η διεθνής καταχώρηση αφορά τις χώρες Benelux.
- 31 Πρώτον, στο εθνικό δικαστήριο και μόνο, στο οποίο έχει υποβληθεί η διαφορά και το οποίο αναλαμβάνει την ευθύνη της δικαστικής αποφάσεως που θα εκδοθεί, εναπόκειται να εκτιμήσει, μεταξύ άλλων, την αναγκαιότητα της προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο, εφόσον το προδικαστικό ερώτημα αφορά διάταξη για την ερμηνεία της οποίας είναι αρμόδιο, είναι κατ' αρχήν υποχρεωμένο να αποφανθεί επ' αυτού (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 18ης Οκτωβρίου 1990, C-297/88 και C-197/89, Dzodzi, Συλλογή 1990, σ. I-3763, σκέψεις 34 και 35, και της 8ης Νοεμβρίου 1990, C-231/89, Gmurzynska-Bscher, Συλλογή 1990, σ. I-4003, σκέψεις 19 και 20).
- 32 Δεύτερον, όταν μια διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί τόσο σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο εθνικό δίκαιο όσο και σε καταστάσεις που εμπίπτουν στο κοινοτικό δίκαιο, υφίσταται οπωσδήποτε κοινοτικό συμφέρον για ομοιόμορφη ερμηνεία της διατάξεως αυτής, ανεξάρτητα από τις συνθήκες υπό τις οποίες πρόκειται να εφαρμοστεί, προκειμένου να αποφευχθούν στο μέλλον ερμηνευτικές αποκλίσεις (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 17ης Ιουλίου 1997, C-130/95, Giloy, Συλλογή 1997, σ. I-4291, σκέψη 28, και C-28/95, Leur-Bloem, Συλλογή 1997, σ. I-4161, σκέψη 34). Εν προκειμένω, όπως τονίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 28, το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα TRIP εφαρμόζεται τόσο στα κοινοτικά σήματα όσο και στα εθνικά.

- 33 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του υποβληθέντος ερωτήματος.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 34 Το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν πρέπει να χαρακτηριστεί ως «προσωρινό μέτρο», υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP, το μέτρο με το οποίο επιδιώκεται να τεθεί τέρμα στην προσβολή δικαιώματος επί σήματος και το οποίο διατάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- το εν λόγω μέτρο χαρακτηρίζεται από το εθνικό δίκαιο ως «ασφαλιστικό μέτρο» του οποίου επιβάλλεται «η άμεση λήψη» «λόγω επείγοντος»,
- η αίτηση λήψεως του εν λόγω μέτρου επιδίδεται στον αντίδικο, ο οποίος, αν εμφανιστεί ενώπιον του δικαστηρίου, αναπτύσσει την άποψή του,
- η απόφαση περί λήψεως του μέτρου εκδίδεται εγγράφως κατόπιν της εκτιμήσεως του περιεχομένου της υποθέσεως από τον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή και είναι αιτιολογημένη,
- η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση και
- μολονότι οι διάδικοι εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, η ανωτέρω απόφαση γίνεται συχνότατα δεκτή από τους διαδίκους ως «οριστική» επίλυση της διαφοράς τους.

- 35 Επιβάλλεται εκ προοιμίου να τονιστεί ότι, μολονότι αναπτύχθηκαν επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα επί του ζητήματος του άμεσου αποτελέσματος του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP, το Δικαστήριο δεν καλείται να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού, αλλά μόνο να απαντήσει στο ζήτημα ερμηνείας που του υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, προκειμένου το δικαστήριο αυτό να μπορέσει να ερμηνεύσει τους ολλανδικούς δικονομικούς κανόνες σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου.
- 36 Σκοπός του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP είναι κυρίως, σύμφωνα με την παράγραφο 1, η «άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή» μέτρων, «προκειμένου να αποτραπεί η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας».
- 37 Τα μέτρα που είναι παρεμφερή προς την απόφαση που εξέδωσε το αιτούν δικαστήριο στην κύρια δίκη καλύπτονται από τον ανωτέρω ορισμό. Η απόφαση αυτή, με την οποία σκοπείται η παύση της προσβολής των δικαιωμάτων επί σήματος, χαρακτηρίζεται ρητά από το εθνικό δίκαιο ως «ασφαλιστικό μέτρο» του οποίου η «άμεση λήψη» επιβάλλεται «λόγω επείγοντος».
- 38 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν, κατόπιν της λήψεως του εν λόγω μέτρου, την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, πράγμα που σημαίνει ότι το μέτρο αυτό δεν θεωρείται από νομική άποψη οριστικό, ανεξαρτήτως του αν οι διάδικοι κάνουν χρήση του δικαιώματός τους αυτού.
- 39 Η ορθότητα του συμπεράσματος ότι ένα μέτρο σαν την απόφαση που εξέδωσε το αιτούν δικαστήριο συνιστά «προσωρινό μέτρο» υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP δεν αναιρείται, αν ληφθούν υπόψη τα άλλα χαρακτηριστικά του μέτρου αυτού.
- 40 Πρώτον, όσον αφορά το γεγονός ότι ο αντίδικος καλείται και μπορεί να αναπτύξει τις απόψεις του ενώπιον του δικαστηρίου, επισημαίνεται ότι το άρθρο 50, παράγραφος 2, της Συμφωνίας για τα TRIP προβλέπει τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διατάσσουν, «όταν κρίνεται αναγκαίο», τα προσωρινά μέτρα «χωρίς πρώτα να ακούσουν τις απόψεις της άλλης πλευ-

ράς» και ότι η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού προβλέπει συναφώς ορισμένους ιδιαίτερους διαδικαστικούς κανόνες. Το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν, όταν κρίνεται αναγκαίο, τη λήψη προσωρινών μέτρων χωρίς να υπάρξει ακρόαση της άλλης πλευράς δεν σημαίνει ότι μόνο τα μέτρα που διατάσσονται κατά τον τρόπο αυτό μπορούν να χαρακτηριστούν ως προσωρινά μέτρα υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP. Αντίθετα, από τις εν λόγω διατάξεις προκύπτει ότι σε όλες τις άλλες περιπτώσεις τα προσωρινά μέτρα διατάσσονται κατόπιν τηρήσεως της αρχής της εκατέρωθεν ακροάσεως.

- 41 Δεύτερον, το γεγονός ότι η απόφαση του δικάζοντος κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή εκδίδεται εγγράφως και είναι αιτιολογημένη δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «προσωρινό μέτρο», υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP, αφού η διάταξη αυτή δεν περιέχει κανένα κανόνα σχετικά με τον τύπο της αποφάσεως με την οποία λαμβάνονται τα προσωρινά μέτρα.
- 42 Τρίτον, από το γράμμα του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP ουδόλως συνάγεται ότι τα μέτρα που αφορά το άρθρο αυτό πρέπει να διατάσσονται χωρίς ο δικάζων δικαστής να προβαίνει σε εκτίμηση των διαφόρων στοιχείων της διαφοράς. Αντίθετα, από την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού, κατά την οποία οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να ζητούν από τον αιτούντα να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να μπορεί να αποδειχθεί επαρκώς ότι έχει προσβληθεί το δικαίωμά του ή ότι επίκειται τέτοια προσβολή, συνάγεται ότι τα «προσωρινά μέτρα» αποτελούν, τουλάχιστον μέχρι ορισμένο βαθμό, απόρροια τέτοιας εκτιμήσεως.
- 43 Τέταρτον, όσον αφορά το γεγονός ότι ένα μέτρο σαν το επίμαχο στην κύρια δίκη υπόκειται σε έφεση, επισημαίνεται ότι, ναι μεν το άρθρο 50, παράγραφος 4, της Συμφωνίας για τα TRIP προβλέπει ρητά τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεως «επανεξετάσεως» του προσωρινού μέτρου που διατάχθηκε χωρίς να ακουστεί η άποψη της άλλης πλευράς, καμία όμως διάταξη του άρθρου αυτού δεν αποκλείει γενικά τη δυνατότητα ασκήσεως εφέσεως κατά των «προσωρινών μέτρων».
- 44 Τέλος, η ενδεχόμενη βούληση των διαδίκων να αποδεχθούν την απόφαση περί ασφαλιστικών μέτρων ως «οριστική» επίλυση της διαφοράς τους δεν αναιρεί τη νομική φύση ενός μέτρου που χαρακτηρίζεται «προσωρινό», υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP.

45 Συνεπώς, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι πρέπει να θεωρηθεί ως «προσωρινό μέτρο», υπό την έννοια του άρθρου 50 της Συμφωνίας για τα TRIP, το μέτρο με το οποίο επιδιώκεται να τεθεί τέρμα στην προσβολή δικαιώματος επί σήματος και το οποίο διατάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- το εν λόγω μέτρο χαρακτηρίζεται από το εθνικό δίκαιο ως «ασφαλιστικό μέτρο» του οποίου επιβάλλεται «η άμεση λήψη» «λόγω επείγοντος»,
- η αίτηση λήψεως του εν λόγω μέτρου επιδίδεται στον αντίδικο, ο οποίος, αν εμφανιστεί ενώπιον του δικαστηρίου, αναπτύσσει την άποψή του,
- η απόφαση περί λήψεως του μέτρου εκδίδεται εγγράφως κατόπιν της εκτιμήσεως του περιεχομένου της υποθέσεως από τον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή και είναι αιτιολογημένη,
- η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση και
- μολονότι οι διάδικοι εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, η ανωτέρω απόφαση γίνεται συχνότατα δεκτή από τους διαδίκους ως «οριστική» επίλυση της διαφοράς τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

46 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ολλανδική Κυβέρνηση, η Γαλλική Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η

παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπου που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 1996 το Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, αποφαινεται:

Πρέπει να θεωρηθεί ως «προσωρινό μέτρο», υπό την έννοια του άρθρου 50 της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, η οποία αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, το μέτρο με το οποίο επιδιώκεται να τεθεί τέρμα στην προσβολή δικαιώματος επί σήματος και το οποίο διατάσσεται στο πλαίσιο διαδικασίας που έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- το εν λόγω μέτρο χαρακτηρίζεται από το εθνικό δίκαιο ως «ασφαλιστικό μέτρο» του οποίου επιβάλλεται «η άμεση λήψη» «λόγω επείγοντος»,
- η αίτηση λήψεως του εν λόγω μέτρου επιδίδεται στον αντίδικο, ο οποίος, αν εμφανιστεί ενώπιον του δικαστηρίου, αναπτύσσει την άποψή του,
- η απόφαση περί λήψεως του μέτρου εκδίδεται εγγράφως κατόπιν της εκτίμησης του περιεχομένου της υποθέσεως από τον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή και είναι αιτιολογημένη,

- η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση και

- μολονότι οι διάδικοι εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν την επί της ουσίας εκδίκαση της υποθέσεως, η ανωτέρω απόφαση γίνεται συχνότατα δεκτή από τους διαδίκους ως «οριστική» επίλυση της διαφοράς τους.

Rodríguez Iglesias

Gulmann

Ragnemalm

Wathelet

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Murray

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιουνίου 1998.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias